

The Abraham Arbesfeld
Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

*P'sak vs Peirush:
 The Curious Case of
 Rabi Yirmiya*

The learning this week is sponsored by Roz Feder Lipsky and Marvin Lipsky and family, lilui nishmat Reb Zev ben Shalom Feder (Dr. Walter Feder)

Rabbi Ozer Glickman

יט' טבת תשע"א • December 26, 2010

(1) תלמוד בבלי – מס' שבת (כא):

אמר רבי ירמיה: מאי טעמא דרב - קסבר: כבתה אין זקוק לה, ואסור להשתמש לאורה. אמרוה רבנן קמיה דאביי משמיה דרבי ירמיה - ולא קיבלה. כי אתא רבין, אמרוה רבנן קמיה דאביי משמיה דרבי יוחנן - וקיבלה. אמר: אי זכאי גמירתיה לשמעתי מעיקרא. - והא גמרה! - נפקא מינה לגירסא דינקותא. וכבתה אין זקוק לה? ורמינהו: מצותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק. מאי לאו, דאי כבתה הדר מדליק לה! - לא, דאי לא אדליק - מדליק. ואי נמי: לשיעורה. עד שתכלה רגל מן השוק, - ועד כמה? - אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: עד דכליא ריגלא דתרמודאי.

(2) תלמוד בבלי – מס' סנהדרין (כד):

אמר ריש לקיש: פה קדוש יאמר דבר זה? תני עדו. איני? והאמר עולא: הוואה את ריש לקיש בבית המדרש כאילו עוקר הרים וטוחנן זה בזה! - אמר רבינא: והלא כל הוואה רבי מאיר בבית המדרש כאילו עוקר הרי הרים וטוחנן זה בזה! - הכי קאמר: בא וראה כמה מחבבין זה את זה. כי הא דיתיב רבי, וקאמר: אסור להטמין את הצונן. אמר לפניו רבי ישמעאל ברבי יוסי: אבא התיב להטמין את הצונן. אמר להם: כבר הורה זקן. אמר רב פפא: בא וראה כמה מחבבין זה את זה! דאילו רבי יוסי קיים - היה כפוף ויושב לפני רבי, דהא רבי ישמעאל ברבי יוסי ממלא מקום אבותיו הוה - והיה כפוף ויושב לפני רבי, וקאמר כבר הורה זקן. אמר רבי אושעיא: מאי דכתיב +זכריה י"א+ ואקח לי (את) שני מקלות לאחד קראתי נועם ולאחד קראתי חובלים, נועם - אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל, שמנעימין זה לזה בהלכה. חובלים - אלו תלמידי חכמים שבבבל, שמחבלים זה לזה בהלכה. +זכריה ד' ויאמר (אלי) אלה [שני] בני היצהר העמידים וגו' ושנים זיתים עליה. יצהר אמר רבי יצחק: אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל, שנוחין זה לזה בהלכה כשמן זית, ושנים זיתים עליה - אלו תלמידי חכמים שבבבל שמרוין זה לזה בהלכה כזית. +זכריה ה' ואשא עיני וארא והנה שתיים נשים יוצאות ורוח בכנפיהם ולהנה כנפים כנפי החסידה ותשאנה האיפה בין השמים ובין הארץ ואמר אל המלאך הדבר בי אנה המה מולכות את האיפה ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: זו חנופה וגוסות הרוח שירדו לבבל. - וגוסות הרוח לבבל נחית? והאמר מר: עשרה קבין גסות ירדו לעולם, תשעה נטלה עולם - ואחת כל העולם כולו! - אין, לבבל נחית, ואישתרובי דאישתרוב לעולם. דיקא נמי, דכתיב לבנות לה בית בארץ שנער - שמע מינה. והאמר מר: סימן לגסות הרוח עניות, ועניות לבבל נחית! - מאי עניות - עניות תורה. דכתיב +שיר השירים ח'+ אחות לנו קטנה ושדים אין לה אמר רבי יוחנן: זו עילם שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמוד. - מאי בבל? אמר רבי יוחנן: בלולה במקרא, בלולה במשנה, בלולה בתלמוד. +איכה ג'+ במחשכים הושיבני כמתי עולם אמר רבי ירמיה: זה תלמודה של בבל.

(3) תלמוד בבלי – מס' פסחים (לד):

כל שפסולו בגופו - ישרף מיד, בדם ובבעלים - תעובר צורתן ויוצאין לבית השריפה! - אמר ליה: האי תנא - תנא דבי רבה בר אבוה הוא, דאמר: אפילו פיגול טעון עיבור צורה. איתיביה: נטמא או שנפסל הבשר, או שיצא חוץ לקלעים, רבי אליעזר אומר: יזרוק, רבי יהושע אומר: לא יזרוק. ומודה רבי יהושע שאם זרק - הורצה. מאי נפסל - לאו בהיסח הדעת? אי אמרת בשלמא פסולי טומאה הוי - היינו דמשכחת לה דמרצי ציץ. אלא אי אמרת פסול הגוף הוי - אמאי הורצה (ציץ)? - מאי נפסל - נפסל בטבול יום. - אי הכי היינו טמא! - תרי גווני טמא. כי סליק רבין אמרה לשמעתי קמיה דרבי ירמיה, ואמר: בבליא טפשיא, משום דיתיב בארעא דחשוכא אמריתון שמעתתא דמחשכו! לא שמיע לכו הא דרבי שמעון בן לקיש משמיה דרבי אושעיא: מי החג שנטמא, השיקן ואחר כך הקדישן - טהורין, הקדישן ואחר כך השיקן - טמאים. מכדי, זריעה נינהו - מה לי השיקן ואחר כך הקדישן, מה לי הקדישן ואחר כך השיקן? אלמא: אין זריעה להקדש. הכא נמי: אין זריעה לתרומה.

(4) תלמוד בבלי – מס' ראש השנה (יב:יג):

תנן התם: התלתן - משתצמח, התבואה והזיתים - משיביאו שליש. מאי משתצמח - משתצמח לזרעים. התבואה והזיתים משיביאו שליש. מנא הני מילי? - אמר רב אסי אמר רבי יוחנן, ומטו בה משמיה דרבי יוסי הגלילי: אמר קרא +דברים לא+ מקץ שבע שנים במעד שנת השמטה בחג הסכות. שנת השמטה מאי עבידתיה בחג הסכות? שמינית היא! אלא לומר לך: כל תבואה שהביאה שליש בשביעית לפני ראש השנה - אתה נוהג בו מנהג שביעית בשמינית. אמר ליה רבי זירא לרב אסי: ודלמא לא עייל כלל. וקאמר רחמנא תשמט ותיזיל עד חג הסכות? - לא סלקא דעתך, דכתיב +שמות כג+ וחג האסוף בצאת השנה. מאי אסיף? אילימא חג הבא בזמן אסיפה - הכתיב באסוף! אלא: מאי אסיף - קציר, וקים להו לרבנן דכל תבואה שנקצרה בחג בידוע שהביאה שליש לפני ראש השנה, וקא קרי לה בצאת השנה. - אמר ליה רבי ירמיה לרבי זירא: וקים להו לרבנן בין שליש לפחות משליש? - אמר ליה: לאו אמינא לך לא תפיק נפשך לבר מהלכתא? כל מדות חכמים כן הוה, בארבעים סאה הוא טובל, בארבעים סאה חסר קורטוב - אינו יכול לטבול בהן. כביצה - מטמא טומאת אוכלין, כביצה חסר שומשום - אינו מטמא טומאת אוכלין. שלשה על שלשה מטמא מדרס, שלשה על שלשה חסר נימא אחת - אינו מטמא מדרס. הדר אמר רבי ירמיה: לאו מילתא היא דאמרי. דבעו מיניה חברייא מרב כהנא: עומר שהקריבו ישראל בכניסתן לארץ מהיכן הקריבוהו? אם תאמר דעייל ביד נכרי - +ויקרא כג+ קצירכם אמר רחמנא, ולא קציר נכרי. - ממאי דאקריבו? דלמא לא אקריבו! - לא סלקא דעתך, דכתיב +יהושע ה+ ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח. ממחרת הפסח - אכול, מעיקרא - לא אכול, דאקריבו עומר והדר אכלי. מהיכן הקריבו? אמר להן: כל שלא הביא שליש ביד נכרי. ודלמא עייל ולא קים להו? - אלא: קים להו, הכא נמי: קים להו. - ודלמא לא עייל כלל, אבל היכא דעייל ריבעא - בין שליש לפחות משליש לא קים להו! - לא סלקא דעתך, דכתיב +יהושע ד+ והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש, ואי סלקא דעתך דלא עייל כלל - בחמשה יומי מי קא מליא? - אלא מאי - דעייל רבעא או דנקא, אכתי בחמשה יומי מי קא מליא? - אלא מאי אית לך למימר - +דניאל יא+ ארץ צבי כתיב בה, הכא נמי - ארץ צבי כתיב בה. מתקיף לה רבי חנינא: ומי מצית אמרת דהאי אסיף קציר הוא? והכתיב +דברים טז+ באסוף מגורן ומיקבך, ואמר מר: בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר.